

PLAN DE ACȚIUNI
pentru anii 2021-2024 privind implementarea Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice
în Republica Moldova pentru anii 2017-2027

Acțiuni prioritare	Acțiuni practice	Termene de realizare	Costuri aferente implementării (lei)					Responsabili pentru implementare	Parteneri	Indicatori de progres
			2021	2022	2023	2024	Surse externe			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
I. PARTICIPAREA LA VIAȚA PUBLICĂ										
Obiectivul specific 1: Încurajarea participării tuturor cetățenilor în mod egal în administrația de stat și serviciul public										
1.1.1. Încurajarea persoanelor aparținând minorităților naționale de a activa în serviciul public, promovând respectarea principiului egalității între femei și bărbați	1.1.1.1..Elaborarea programului de măsuri pentru promovarea prestigiului serviciului public, în special în rândul tinerilor, respectând criteriile de egalitate de gen, nediscriminare și încurajare a minorităților naționale de a participa la viața publică	Tr. IV,2021	În limitele alocațiilor bugetare				donatori	Ministerul Educației Culturii și Cercetării Agenția Relații Interetnice	Academia de Administrare Publică	Numărul de persoane aparținând minorităților naționale implicate în programe/cursuri/seminare de instruire; Număr de acțiuni incluse în programul aprobat, în special pentru tineri
	1.1.1.2. Elaborarea, editarea și distribuirea ghidului de informare cu privire la funcția publică, statutul funcționarului public, promovarea prestigiului serviciului public destinat tinerilor aparținând minorităților (în limbile: de stat,	Trimestrul III, 2022		60 000					Agenția Relații Interetnice	Cancelaria de Stat; Consiliul coordonator al organizațiilor etnoculturale

	ucraineană, rusă, gagauză, bulgară, romani)									
	1.1.1.3. Organizarea cursurilor de instruire cu privire la dezvoltarea competențelor funcționarilor publici debutanți necesare exercitării eficiente a funcției publice pentru tinerii aparținând minorităților naționale	Trimestrul III, 2022 III, 2023		În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare		Donatori ???	Academia de Administrare Publică; Agenția Relații Interetnice	Cancelaria de Stat; Consiliul coordonator al organizațiilor etnoculturale	2 cursuri organizate; număr de tineri aparținând minorităților naționale implicate în cursuri de instruire
	Instruiri pentru tinerii aparținând minorităților naționale pentru participarea la concursuri de angajare la funcții publice.									
1.1.2. Oferirea de instruire persoanelor aparținând minorităților naționale, în special prin predarea limbii de stat, pentru crearea condițiilor necesare în vederea recrutării acestora la toate nivelurile administrației publice	1.1.2.1. Organizarea cursurilor de studiere a limbii de stat pentru persoanele aparținând minorităților naționale în vederea recrutării acestora la toate nivelurile administrației publice	Anual 2021-2024	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare		Agenția Relații Interetnice	Cancelaria de Stat; Asociația Națională a Trainerilor Europeni din Moldova; CALM	Număr de persoane aparținând minorităților naționale instruite
	1.1.2.2. Organizarea cursurilor de instruire pentru grupurile țintă de tineri aparținând minorităților naționale, inclusiv prin studierea limbii de stat, în vederea ridicării nivelului de competitivitate pe piața	Trimestrul III, 2022, 2024		În limitele alocațiilor bugetare		În limitele alocațiilor bugetare	Donatori ???	Agenția Relații Interetnice	Asociația Națională a Trainerilor Europeni din Moldova; Autoritățile administrației publice locale	Număr de persoane aparținând minorităților naționale instruite

	muncii									
Obiectivul specific 2: Contribuirea la o comunicare mai eficientă între autorități și societatea civilă										
1.2.1. Crearea organelor consultative la nivel local și eficientizarea/consolidarea capacităților celor existente	1.2.1.1 Încurajarea și susținerea autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea, inclusiv a autorităților din UTA Găgăuzia, cu privire la formarea organelor consultative, cu participarea reprezentanților asociațiilor minorităților naționale și oferirea asistenței informaționale în acest sens	Anual 2021-2024	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare		Agenția Relații Interetnic e	Autoritățile administrației publice locale; UTA Găgăuzia; Consiliul coordonator al organizațiilor etnoculturale	Număr de organe consultative create la nivel local și gradul de implicare în analiza agendei de discuții relevante; număr de organe consultative înstituite; număr de consultări pentru autoritățile administrației publice locale în domeniu
	1.2.1.2. Managementul și menținerea bazei de date cu informații curente despre asociațiile minorităților naționale la nivel național și local din Republica Moldova și a profilului organizațional; plasarea informației pe pagina web a Agenției Relații Interetnice	Anual 2021-2024	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare		Agenția Relații Interetnic e	Autoritățile administrației publice locale; Consiliul coordonator al organizațiilor etnoculturale	Date privind asociațiile minorităților naționale la nivel național și local colectate; baza de date actualizată anu al

	1.2.1.3. Elaborarea unui Regulament tip de organizare și funcționare a organelor consultative (consilii consultative, comisii/grupuri de lucru, etc) pe linga autoritățile administrației publice locale	Trimestrul IV, 2021	În limitele alocațiilor bugetare					Agencia Relații Interetnice	Autoritățile administrației publice locale; Consiliul coordonator al organizațiilor etnoculturale	Regulamentul tip elaborat și publicat pe pagina web a Agenției Relații Interetnice
1.2.2. Includerea reprezentanților minorităților naționale în organele consultative existente	1.2.2.1. Includerea în componența Consiliului Național de Participare a cel puțin 3 asociații a minorităților naționale/	Anual 2021-2024	Nu necesită resurse financiare					Agencia Relații Interetnice	Instituțiile guvernamentale; Consiliul coordonator al organizațiilor etnoculturale	Componența CNP completată cu organizația a minorităților naționale
1.2.3. Înființarea de comisii/grupuri de lucru tematice, organizarea de consultări pentru identificarea și abordarea eficientă a problemelor, în special în domeniile ce se referă direct la minoritățile naționale	1.2.3.1. Organizarea bienală a Forumului minorităților naționale cu privire la consolidarea relațiilor interetnice din Republica Moldova	Trimestrul III, 2021 III, 2022	150 000		150 000			Agencia Relații Interetnice	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Academia de Administrare Publică; Autoritățile administrației publice locale; Consiliul coordonator al organizațiilor etnoculturale	2 forumuri organizate; număr de participanți, inclusiv reprezentanți ai societății civile, autorităților publice, asociațiilor minorităților etnice

	1.2.3.2. Organizarea interacțiunii organizațiilor necomerciale ale minorităților naționale cu NGO-uri de alt profil în vederea implementării unor proiecte comune ce țin de promovarea principiilor și valorilor integrării în societate	Anual 2021-2024	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare		Agencia Relatii Interetic e	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Autoritățile administrației publice locale; Consiliul coordonator al organizațiilor etnoculturale	Număr de proiecte implementate in comun
	1.2.3.3. Intensificarea activităților de consultare și de implicare a reprezentanților minorităților naționale în viața culturală, socială, economică și în treburile publice, în special acelea care le privesc direct.	Anual 2021-2024						Agencia Relatii Interetic e Autoritățile Publice Centrale	Cancelaria de Stat; Consiliul coordonator al organizațiilor etnoculturale	Numărul de comisii / grupuri de lucru create Număr reprezentanților minorităților naționale implicați în organele consultative, în special femei, tineri și persoane cu dizabilități Număr de consultări și ședințe organizate

1.2.4. Sporirea capacităților instituționale ale Agenției Relații Interetnice în vederea asigurării unei comunicări eficiente cu minoritățile naționale în contextul politicii de integrare	1.2.4.1. Realizarea evaluării instituționale a Agenției Relații Interetnice cu privire la consolidarea capacităților în contextul implementării politicii de integrare	Trimestrul IV, 2021	În limitele alocațiilor bugetare				15 000 Donatori	Agenția Relații Interetnice	????	Raport cu privire la evaluarea instituțională cu recomandări și propuneri relevante; Creșterea numărului de angajați ai Agenției Relații Interetnice responsabili de domeniile prioritare de integrare a minorităților naționale;
	Consolidarea capacităților ARI responsabilă de cooperarea cu organizațiile etnoculturale din Republica Moldova, ONG-le din domeniul relațiilor interetnice									
	1.2.4.2. Susținerea paginii web a Agenției Relații Interetnice. Asigurarea unei comunicări mai eficiente prin intermediul paginii web cu minoritățile naționale în contextul politicii de integrare.	Anual 2021-2024	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare		Agenția Relații Interetnice		Actualizarea constantă paginii web a Agenției Relații Interetnice; număr de accesări ale paginii web a Agenției de către cetățeni

1.2.5. Perfecționarea cadrului instituțional și normativ în contextul politicii de integrare	1.2.5.1. Efectuarea studiului cu privire la identificarea necesităților de ajustare a cadrului legal și instituțional național în vederea corespunderii cu principiile și prevederile politicii de integrare în contextul domeniilor prioritare din Strategia de consolidare a relațiilor interetnice în Republica Moldova pentru anii 2017-2027	Trimestrul IV, 2023			În limitele alocațiilor bugetare		??? Donatori	Agenția Relații Interetnice	Oficiul Avocatului Poporului; Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității; Consiliul coordonator al organizațiilor etnoculturale	Studiu cu indicarea necesităților de ajustare a cadrului legal și instituțional național realizat
	1.2.5.2 Realizarea unei evaluări intermediare privind impactul implementării Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice în Republica Moldova pentru anii 2017–2027 și modificarea acesteia, după caz	2023			În limitele alocațiilor bugetare			Ministerul Educației, Culturii și Cercetării ARI	Agenția Relații Interetnice Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității; Consiliul coordonator al organizațiilor etnoculturale OSCE HCNM	Raport de evaluare elaborat cu propuneri și recomandări pentru următoarea perioadă în conformitate cu standardele internaționale
			15000					Agenția Relații Interetnice	Autoritățile administrației publice locale; Consiliul coordonator al organizațiilor etnoculturale	Studiu realizat, cu indicarea priorităților identificate pentru modificarea Legii nr. 382-XV din 19.06.2001

			În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	???	Agencia Relatii Interetnice	Oficiul Avocatului Poporului; Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității; Consiliul coordonator al organizațiilor etnoculturale	Număr de acțiuni realizate; consolidarea capacităților și creșterea eficienței activității Agenției Relatii Interetnice și altor instituții publice de a extinde activitățile în domeniu
1.2.6. Sporirea capacităților persoanelor aparținând minorităților naționale de a constitui și a conduce organizații neguvernamentale	1.2.6.1. Susținerea și consilierea persoanelor aparținând minorităților naționale referitor la inițierea și crearea organizațiilor necomerciale și oferirea suportului informațional pentru asociațiile existente	Anual 2021-2024	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare		Agencia Relatii Interetnice	Autoritățile administrației publice centrale\ locale; Consiliul coordonator al organizațiilor etnoculturale	Număr de consultări oferite reprezentanților minorităților naționale referitor la constituirea și conducerea organizațiilor neguvernamentale; număr de organizații noi create
	1.2.6.2 Informarea organizațiile necomerciale cu privire la participare la Concursul anual de proiecte culturale și editoriale	Anual 2022-2024	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare		Ministerul Educației, Culturii și Cercetării Agencia Relatii Interetnice	APC, APL Donatori	Numărul de persoane din ONG ce reprezintă domeniul minorităților participante la sesiunile de informare

	1.2.6.3. Sporirea ratei de participare la Programul anual de Granturi pentru sectorul tineret prin alocarea cotei de 15% din numărul total de beneficiari finali tinerilor proveniți din medii dezavantajate, tinerii reprezentanți ai minorităților etnice și tinerii NEET	Anual 2021-2024	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare		Ministerul Educației, Culturii și Cercetării		Numărul de proiecte destinate tinerilor minorităților etnice Numărul de organizații participante
1.2.7. Sporirea responsabilității la nivelul administrației publice locale în domeniul minorităților naționale și acordarea suportului logistic și informațional necesar pentru realizarea eficientă a sarcinilor.	1.2.7.1. Organizarea sesiuni de instruire/informare pentru persoanele responsabile de domeniul minorităților naționale la nivel de administrație publică locală în vederea sporirii capacităților de implementare și monitorizare a politicilor publice în domeniul relațiilor interetnice	Anual 2021-2024	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare		Agenția Relații Interetnice	Autoritățile administrației publice locale; Partenerii de dezvoltare: OSCE OHCHR	Sesiuni de instruire/informare cu privire la minorități organizate; număr de persoane din administrația publică locală participante la seminarele de instruire privind domeniul minorităților naționale
Obiectivul specific 3: Îmbunătățirea cunoașterii în domeniile ce se referă la relațiile interetnice și ameliorarea statisticii în acest domeniu										
1.1.3. Îmbunătățirea sistemului de colectare și analiză a datelor referitoare la relațiile interetnice	1.1.3.1. Organizarea activităților de informare cu asociațiile minorităților naționale și organizațiile etnoculturale privind	Sem 2,2022 (pilotul RPL) Sem.I 2023 (desfășurarea RPL)	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare		Biroul Național de Statistică	Agenția Relații Interetnice, APL	

	scopurile, obiectivele și modalitățile de organizare și desfășurare a RPL și necesitatea participării la recesamint.									
1.3.2. Realizarea de studii și cercetări fundamentate privind relațiile interetnice în Republica Moldova	1.3.2.1. Organizarea și desfășurarea Etnobarometrului în Republica Moldova	Trimestrul IV, 2024				În limitele alocațiilor bugetare	140 000 Donatori	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Agenția Relații Interetnice	Biroul de Statistică Institutul Patrimoniului Cultural; Centrul de Etnologie	Etnobarometru desfășurat; Număr de studii privind relațiile interetnice în Republica Moldova; Sonda je realizate cuprinzând date calitative și cantitative dezagregate pe etnie
	1.3.2.2. Desfășurarea unui studiu pentru identificarea domeniilor necesare de cercetare și prioritatea acestora în sfera relațiilor interetnice și integrării societății	Trimestrul IV, 2021	În limita alocațiilor bugetare					Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Agenția Relații Interetnice	Institutul Patrimoniului Cultural; Centrul de Etnologie	Studiu desfășurat; 1 eveniment de consultare și discuții publice a rezultatelor; prioritățile identificate în urma studiul

	1.3.2.3. Realizarea studiilor privind relațiile interetnice; cercetarea și valorificarea patrimoniului etnocultural în Republica Moldova.	Anual	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare (Program de Stat / Prioritatea IV. Provocări societale (2020-2023))	În limitele alocațiilor bugetare (Program de Stat / Prioritatea IV. Provocări societale (2020-2023))	În limitele alocațiilor bugetare		Ministerul Educației, Culturii și Cercetării Institutul Patrimoniului Cultural	Academia de Științe a Moldovei	Număr de studii și cercetări fundamentale efectuate privind relațiile interetnice și valorificarea patrimoniului etnocultural în Republica Moldova.
	1.3.2.4. Diseminarea publică și promovarea intersectorială a realizărilor obținute în sfera cercetării relațiilor interetnice și valorificării patrimoniului etnocultural în spațiul multicultural local, regional și european.	Anual	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare (Program de Stat / Prioritatea IV. Provocări societale (2020-2023))	În limitele alocațiilor bugetare (Program de Stat / Prioritatea IV. Provocări societale (2020-2023))	În limitele alocațiilor bugetare		Ministerul Educației, Culturii și Cercetării Institutul Patrimoniului Cultural	Academia de Științe a Moldovei; Instituția publică națională a audiovizualului „Compania „Teleradio-Moldova”	Număr de participări la evenimente/activități științifice organizate în scopul promovării diversității etnice și relațiile interetnice; Număr de interviuri realizate în sursele mass-media aferente promovării realizărilor obținute în sfera cercetării relațiilor interetnice și valorificării patrimoniului etnocultural în Republica Moldova.

II. LIMBA CA MIJLOC DE INTEGRARE: POLITICILE PRIVIND LIMBA DE STAT ȘI LIMBILE MINORITARE

Obiectivul specific 1: Îmbunătățirea studierii și posedării limbii de stat a Republicii Moldova

2.1.1. Îmbunătățirea sistemului de predare/studiere a limbii de stat pentru reprezentanții minorităților etnice	2.1.1.1. Dezvoltarea și editarea materialelor didactice pentru studierea limbii române de către populația adultă (nivel elementar și intermediar) și asigurarea accesului la materiale didactice	2022 2023		În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare		Donatori	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării Agenția Relații Interetnice	Asociația Națională a Trainerilor Europeni din Moldova	Materiale didactice elaborate și editate pentru diferite nevele Acces la materiale didactice disponibile în format electronic asigurat Numărul de beneficiari de materiale didactice	
	2.1.1.2. Îmbunătățirea procesului de predare-învățare, inclusiv la distanță, a limbii de stat prin organizarea și desfășurarea sesiunilor de instruire a profesorilor de limba și literatura română din instituțiile cu predare în limbile minorităților naționale	Anual 2022-2024							Ministerul Educației, Culturii și Cercetării;	Asociația Națională a Trainerilor Europeni din Moldova	Numărul de profesori instruiți Numărul de sesiuni de instruire
	2.1.1.3. Organizarea sesiunilor de formare continuă pentru cadrele didactice și manageriale privind implementarea curriculumului la limba română în instituțiile de educație timpurie cu program în limba minorităților naționale	Anual 2021-2024	50 000 lei	50 000 lei	50 000 lei	50 000 lei			Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	Asociația Națională a Trainerilor Europeni din Moldova Organele locale de specialitate în domeniul învățământului	Cadre didactice și manageriale instruite Program implementat

	2.1.1.4. Monitorizarea procesului de predare-învățare a limbii de stat de către populația adultă alolingvă în vederea identificării necesităților grupurilor etnice pentru învățarea limbii de stat	Anual 2022-2024	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare		Agencia Relații Interetnice Ministerul Educație, Culturii și Cercetării	Asociația Națională a Trainerilor Europeni din Moldova Autoritățile Publice Locale	Raport de monitorizare și analiza necesităților elaborat de persoane identificate dezagregat pe sexe, vârstă, nivel de instruire, regiune, urban, rural;
2.1.2. Îmbunătățirea competențelor lingvistice și cunoașterii limbii de stat în rândul cetățenilor Republicii Moldova	2.1.2.1. Organizarea cursurilor de studiere a limbii române pentru populația alolingvă sub egida Casei Naționalităților	Anual 2021-2024	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	Donatori	Agencia Relații Interetnice	Asociația Națională a Trainerilor Europeni din Moldova; Consiliul coordonator al organizațiilor or etnoculturale	Numărul de beneficiari de cursuri tradiționale/online, segregat pe sexe, vârstă, nivel de instruire, regiune, urban, rural;
	2.1.2.2. Organizarea cursurilor de studiere a limbii române pentru cadrele didactice și de conducere din instituțiile cu predare în limba minorităților naționale	Anual 2021-2024	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare		Ministerul Educație, Culturii și Cercetării	Asociația Națională a Trainerilor Europeni din Moldova	Numărul de cadre didactice și de conducere instruite la nivelul A1/A2/B1 segregat pe sexe, vârstă, nivel de instruire, regiune, urban, rural;

2.1.3. Elaborarea și implementarea programelor de mobilitate pentru tinerii alolingvi	2.1.3.1 Organizarea programelor cu imersiunea lingvistică în limba română pentru elevii din instituțiile cu predare în limba minorităților naționale (tabere interculturale (în mod tradițional și online) la nivel național, local și internațional)	Periodic	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare		Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	Agenția Relații Interetnice; Partenerii de dezvoltare Organizațiile e Societății Civile	Program elaborat; Numărul de participanți, de zagregat pe sexe, regiune, urban, rural, dizabilități
Obiectivul specific 2: Asigurarea protecției și dezvoltarea limbilor minorităților naționale și promovarea diversității lingvistice										
2.2.1. Continuarea procesului de pregătire și identificare a potențialului statului referitor la ratificarea Cartei europene a limbilor regionale sau minoritare	2.2.1.1. Efectuarea studiului cu privire la configurarea opțiunilor de ratificare a Cartei europene a limbilor regionale sau minoritare și impactul legislativ	Tr.III, 2021	În limitele alocațiilor bugetare				onato	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării Agenția Relații Interetnice	Cancelaria de Stat Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene; Comisia Parlamentară pentru drepturile omului și relații interetnice Consiliul Europei; OSCE HCNM;	Studiu elaborat cu concluzii și recomandări
	2.2.1.2. Revizuirea și clarificarea angajamentelor care vor fi asumate pentru fiecare limbă	Trimestrul IV, 2021	În limitele alocațiilor bugetare					Ministerul Educației, Culturii și Cercetării Agenția Relații Interetnice	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Institutul Patrimoniului Cultural; Centrul de Etnologie; experți naționali	Angajamentele revizuite și agreate; număr de consultări publice cu organele administrației publice centrale, organizațiile

									din domeniu; Consiliul coordonator al organizațiilor etnoculturale	persoanelor aparținând minorităților naționale, experții naționali
	2.2.1.3. Elaborarea proiectului de lege cu privire la ratificarea Cartei europene a limbilor regionale sau minoritare	2022 ???						Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Cancelaria De Stat Agenția Relații Interetnice; Comisia Parlamentară pentru drepturile omului și relații interetnice	Administrația publică centrală; Administrația publică locală; Partenerii de dezvoltare; Organizațiile Societății Civile	Proiectul de lege de ratificare a Cartei elaborat și adoptat
2.2.2. Îmbunătățirea predării limbilor minorităților naționale în instituțiile de învățământ general	2.2.2.1. Elaborarea și editarea manualelor de studiere a limbilor ucraineană, rusă, găgăuză, bulgară	Periodic	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	Donatori	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării		Manuale editate

	2.2.2.2. Extinderea numărului de instituții de învățământ general care predau disciplina opțională în cl. primare "Cultura bunei vecinătăți"	Anual 2022-2024	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	Donatori	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării		Numărul de elevi Numeral de instituții
	-elaborarea produselor curriculare pentru instituțiile de învățământ preuniversitare cu instruire în limbile minorităților naționale;									
	-asigurarea formării inițiale și continue a cadrelor didactice cu instruire în limbile minorităților naționale;									
	- promovarea standardelor internaționale și a celor mai bune practici de educație multilingvă și multiculturală.									
2.2.3. Organizarea evenimentelor multilingve la care să participe persoanele aparținând minorităților naționale și majorității etnice	2.2.3.1. Susținerea proiectelor desfășurate de sectorul asociativ\ organizațiile necomerciale în vederea promovării multilingvismului în societate și studierii limbilor	Anual 2021-2024	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	Donatori ???	Agenția Relații Interetnice	Consiliul coordonator al organizațiilor etnoculturale	Număr de proiecte/acțiuni (concursuri, olimpiade, editarea literaturii, conferințe, programe de mobilizare a tinerilor, excursii etc.) desfășurate

										Numărul de beneficiari/participanți
2.2.3.2. Organizarea evenimentelor (festivaluri, mese rotunde, conferințe, tabere de vară etc.) pentru sporirea educației interculturale și îmbunătățirea competențelor lingvistice	Anual 2021-2024	110 000	120 000 500 000	130 000 500 000	140 000 500 000		Agenția Relații Interetnice Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	ANTEM Consiliul coordonator al organizațiilor etnoculturale Organizațiile Internaționale ONG-uri în domeniul drepturilor omului	Număr de evenimente organizate (festivaluri, mese rotunde, conferințe, tabere de vară etc.); Gradul de conștientizare al populației privind diversitatea și dialogul intercultural	Numărul de beneficiari/participanți
2.2.3.3. Desfășurarea activităților editoriale în domeniul relațiilor interetnice și funcționării limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Moldova	Anual 2021-2024	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare		Agenția Relații Interetnice Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	Consiliul coordonator al organizațiilor etnoculturale	Număr de publicații în limbile minorităților naționale (cărți, ghiduri, ziare, monografii, manuale etc.)	
III. DIALOGUL INTERCULTURAL ȘI APARTENENȚA CIVICĂ LA STATUL REPUBLICA MOLDOVA										
Obiectivul specific 1: Facilitarea și extinderea dialogului intercultural în Republica Moldova										

3.1.1. Facilitarea și încurajarea interacțiunii la diverse niveluri ale societății prin realizarea de activități sociale, culturale, sportive, turistice care să faciliteze dialogul intercultural	3.1.1.1.Sporirea capacităților Casei Naționalităților - centru cultural și de documentare al organizațiilor etnoculturale în vederea extinderii dialogului intercultural	Anual 2021 -2024	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare		Agenția Relații Interetnice	Consiliul coordonator al organizațiilor etnoculturale	Număr de evenimente organizate în vederea extinderii dialogului intercultural
	3.1.1.2 Promovarea diversității culturale, turismului și brandurilor locale prin organizarea evenimentelor sociale, culturale, sportive, turistice	Anual 2021 -2024	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare		Agenția Relații Interetnice Ministerul Economiei și Infrastructurii	Autoritățile Publice Locale Asociația Compania „Teleradio- Moldova”; Posturile de radio și de televiziune regionale Agenți economici Administrația publică centrală; Administrația publică locală; Partenerii de dezvoltare; Organizațiile Societății Civile	Numărul de organizații participante Numărul de participanți

	3.1.1.3. Oferirea unor diplome, premii, etc. personalităților și ONG-urilor pentru succesele obținute în procesul de promovare a dialogului intercultural și spiritului civic	Anual 2021 -2024	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare		Agenția Relații Interetnice	Cancelaria de Stat; Oficiul Avocatului Poporului; Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității; Consiliul coordonator al organizațiilor etnocolaborative	Număr de diplome, premier, etc oferite
	3.1.1.4. Implicarea și susținerea organizațiilor etnocolaborative ale minorităților naționale în organizarea evenimentelor și sărbătorilor tradiționale	Anual 2021 -2024	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare		Agenția Relații Interetnice	Consiliul coordonator al organizațiilor etnocolaborative	Număr de evenimente/sărbători tradiționale facilitate; număr de organizații etnocolaborative implicate
3.1.2. Încurajarea canalelor media să instruiască jurnaliștii în vederea reflectării diversității și încurajării dialogului intercultural și a identității civice	3.1.2.1. Oferirea de instruire pentru jurnaliști privind reflectarea diversității și nediscriminarea în mass-media	Trimestrul III, 2022, III, 2024		60 000		60 000	Donatori ???	Agenția Relații Interetnice Consiliul Audiovizualului	Oficiul Avocatului Poporului; Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității; Instituția publică națională a audiovizualului	Număr de jurnaliști instruiți în vederea reflectării diversității și dialogului intercultural; număr de instruire pentru jurnaliști din mass-media regională

									Compania „Teleradio-Moldova”; Posturile de radio și de televiziune regionale	
	3.1.2.2. Organizarea seminarelor zonale cu participarea furnizorilor de servicii media cu privire la reflectarea diversității și încurajarea pentru dialogul intercultural și identitatea civică în cadrul serviciilor media audiovizuale.	2021-2024						Consiliul Audio-Vizualului		Număr de seminare organizate și număr de furnizori participanți (Radio și TV)
	3.1.2.3. Reflectarea diversității etnice, culturale și lingvistice a societății în programele radio și TV destinate tuturor audiențelor	Anual 2021-2024	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare		Agenția Relații Interetnice	Instituția publică națională a audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova”; Posturile de radio și de televiziune regionale	Număr de publicații în mass-media; Număr de programe în care se reflectă diversitatea etnică, culturală și lingvistică a societății

Obiectivul specific 2: Crearea premiselor favorabile pentru educația interculturală

3.2.1. Organizarea evenimentelor care să ajute la descoperirea și aprecierea diversității etnice și culturale în Republica Moldova	3.2.1.1. Organizarea acțiunilor orientate spre descoperirea și aprecierea diversității etnice și culturale (seminare, conferințe, programe de mobilizare a tinerilor, excursii etc)	Anual 2021-2024	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare		Agenția Relații Interetnice	Consiliul coordonator al organizațiilor etnoculturale	Număr de acțiunilor organizate; număr de organizații etnoculturale implicate
	3.2.1.2. Organizarea și desfășurarea a unor activități sociale, culturale în vederea promovării diversității etnice, culturale în Republica Moldova și dialogului intercultural (21 februarie – Ziua Limbii Materne, 21 mai - Ziua mondială pentru diversitate culturală, pentru dialog și dezvoltare etc.)	Anual 2021-2024	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare		Agenția Relații Interetnice Bibliotecile publice, Instituțiile de învățământ general, profesional-tehnic și superior	Autoritățile administrației publice locale; CNTM Asociația bibliotecarilor or ONG	Număr de evenimente organizate și desfășurate; Număr de participanți

	3.2.1.3. Organizarea și desfășurarea anuală a unui concurs de eseuri privind toleranța interetnică pentru elevi și studenți	Anual 2021-2024	10 000	10 000	10 000	10 000		Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Agenția Relații Interetnice	Consiliul coordonator al organizațiilor etniculturale	4 concursuri organizate; număr de tineri implicați; număr de câștigători și premii acordate
Obiectivul specific 3: Prevenirea și eliminarea discriminării, xenofobiei, stereotipurilor etnice, tensiunilor interetnice și segregării										
3.3.1. Promovarea implicării active a societății civile în sesizarea organelor competente despre cazurile de instigare la ură interetnică, discriminare și exprimare a intoleranței	3.3.1.1. Elaborarea metodologiei de monitorizare a discursului de ură, cu suportul experților internaționali, în cadrul serviciilor media audiovizuale.	Anual 2022-2024						Consiliul Audio-vizualului	Partenerii de dezvoltare; Consiliul de Egalitate Organizațiilor Civile	Metodologie elaborată și aprobată Număr de monitorizări (în baza sesizărilor parvenite la CA), recomandări înaintate.
	Desfășurarea, la nivel central și local, a campaniilor de informare și sensibilizare a publicului cu privire la efectele negative ale stereotipurilor și discriminării	2021-2024			5 000			MECC Agenția Relații Interetnice; Consiliul pentru Egalitate		

	Desfășurarea, la nivel central și local a activităților de informare și consultări a societății civile în vederea sesizării organelor competente despre cazurile de discriminare și instigare la ură interetnică.						Agenția Relații Interetnice Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității	Oficiul Avocatului Poporului; Partenerii de dezvoltare; Organizațiile Civile	Număr de consultări cu reprezentanții societății civile referitor la cazurile de instigare la ură interetnică, discriminare și exprimare a intoleranței; număr de organizații neguvernamentale instruite; număr de activități de informare organizate în teritoriu
	Instruirea și informarea APL, societății civile referitor la cazurile de instigare la ură interetnică								
	Organizarea seminarelor zonale de instruire pentru radiodifuzori, jurnaliști și editori de la posturile de televiziune și radio cu privire la reflectarea diversității și nediscriminarea în mass-media							Audiovizualul ARI	

	3.3.1.3. Consolidarea capacităților Centrului-Muzeu „Memoria Holocaustului și Toleranța interetnică” în vederea desfășurării acțiunilor referitor la prevenirea și eliminarea discriminării, xenofobiei, stereotipurilor etnice, etc pentru tinerii	Anual 2021-2024	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	Donatori ???	Agenția Relații Interetnice		Asigurarea Centrului cu echipament modern; număr de tinerii participanți la evenimente; număr de acțiuni organizate
	3.3.1.4. Desfășurarea anuală a Forumului tinerilor din Republica Moldova cu genericul „Viitorul ne aparține” în vederea promovării spiritului de toleranță	Anual 2021-2024	10 000	10 000	10 000	10 000		Agenția Relații Interetnice	Consiliul coordonator al organizațiilor etnoculturale; Instituțiile de învățământ superior	4 evenimente organizate; număr de tineri participanți la evenimente; ridicarea gradului de informare a tinerilor cu privire la rolul toleranței și spiritului civic

	3.3.1.5. Organizarea întâlnirilor de informare cu privire la promovarea înțelegerii principiilor nediscriminării, drepturilor omului și a toleranței, în teritoriu (pentru autoritățile administrației publice locale, organizațiile necomerciale locale)	Anual 2021-2024	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare		Agenția Relații Interetnice	Autoritățile administrației publice locale; Consiliul coordonat or al organizațiilor etnoculturale	Număr de întâlniri de informare organizate în teritoriu; Număr de organizații necomerciale implicate; gradul participării reprezentanților ai diferitelor autorități administrației publice centrale, organizații internaționale, experți locali și internaționali
	Organizarea campaniilor/ evenimentelor de informare privind Observațiile finale adoptate de către Comitetul ONU pentru eliminarea discriminării rasiale în baza Raportului combinat 12-14 a Republicii Moldova									
	Consolidarea măsurilor ce au drept scop combaterea practicilor de discriminare împotriva									

	minorităților, în special comunitatea romilor									
Obiectivul specific 4: Consolidarea sentimentului de apartenență civică la statul Republica Moldova										
3.4.1. Sporirea respectului față de Constituția Republicii Moldova, suveranitatea, independența, unitatea și indivizibilitatea statului, informarea privitor la rolul toleranței și spiritului civic prin diferite mijloace de socializare	3.4.1.1. Efectuarea studiului care va elucida modul de promovare a identității civice și apartenența la statul Republica Moldova	Trimestrul III, 2023			În limitele alocațiilor bugetare		20 000	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Agenția Relații Interetnice	Institutul Patrimoniul Cultural; Centrul de Etnologie;	Număr de acțiuni organizate în vederea promovării respectului față de Constituția Republicii Moldova, suveranitatea, independența, unitatea și indivizibilitate a statului; gradul de informare a societății cu privire la rolul toleranței și spiritului civic; grup de lucru pentru elaborarea conceptului studiului creat; număr de consultări organizate; studiu realizat

	3.4.1.2. Organizarea seminarului anual „Tineretul fără bariere” privind dezvoltarea personală a tinerilor aparținând minorităților naționale	Anual 2021-2024	10 000	10 000	10 000	10000		Agenția Relații Interetnice	Consiliul coordonator al organizațiilor etnocoltural e; Instituțiile de învățământ superior	4 seminare organizate; Număr de tineri participanți la seminare, în din teritoriul; Ridicarea nive lului de conștientizare a identității civice față de statul Republica Moldova
	Promovarea patrimoniului cultural istoric al dialogului intercultural prin acțiuni de popularizare pe teritoriul Republicii Moldova									
	Organizarea anuală a campaniilor de informare privind toleranța și nondiscriminarea, la nivel național și local									

IV. MASS-MEDIA

Obiectivul specific 1: Asigurarea accesului minorităților naționale la informații și programe în limbile minorităților

4.1.1. Încurajarea instituțiilor audiovizuale private să producă și să difuzeze conținut în limbile minorităților naționale	4.1.1.1. Încurajarea instituțiilor audiovizuale private să producă și să difuzeze conținut în limbile minorităților naționale	2021-2024						Consiliul Audiovizualul ui		Ponderea emisiunilor difuzate de mass-media în limbile minorităților naționale.
	4.1.1.2. Examinarea situației privind conținutul audiovizual în limbile minoritare și reflectarea diversității	Trimestrul IV, 2021 IV, 2023	Activitate a curentă nu necesită costuri suplimentare		Activitatea curentă nu necesită costuri suplimentare			Agenția Relații Interetnice	Consiliul Audiovizualului	Ponderea emisiunilor difuzate de mass-media în limbile minorităților naționale; număr de monitorizări realizate în vederea prevenirii stereotipurilor negative și instigării la ură în mass-media; recomandări elaborate numărul de beneficiari de programe
4.1.2. Producerea conținutului audiovizual în limbile minorităților naționale cu privire la situația din Republica Moldova (știri, dezbateri etc.)	4.1.2.1. Susținerea și promovarea proiectelor care asigură accesul minorităților naționale la informații și programe în limbile minorităților.	2021-2024						Consiliul Audiovizualul ui		Ponderea proiectelor susținute și promovate.
	3.1.2.2. Reflectarea diversității etnice, culturale și lingvistice a societății în programele radio și TV destinate tuturor audiențelor	Anual 2021-2024	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare	În limitele alocațiilor bugetare		Agenția Relații Interetnice Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	Instituția publică națională a audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova”;	Număr de publicații în mass-media; Număr de programe în care se reflectă diversitatea

									Posturile de radio și de televiziune regionale	etnică, culturală și lingvistică a societății Numărul de beneficiari Volumul de emisie al programelor multilingve
Obiectivul specific 2: Promovarea multilingvismului și diversității în societate prin intermediul mass-mediei										
4.2.1. Încurajarea difuzării multilingve și a practicii de subtitrare în limba de stat și în limbile minorităților naționale		2021-2024							Consiliul Audiovizualului	Ponderea emisiunilor subtitrate în limba de stat și în limbile minorităților naționale
	4.2.1.1. Organizarea ședinței comune (ARI, CA, CC) în vederea îmbunătățirii practicii de promovare multilingvismului și diversității în mass-media	Trimestrul III, 2022		În limitele alocațiilor bugetare					Agencia Relații Interetnice	Consiliul Audiovizualului; Consiliul coordonator al organizațiilor etnoculturale
4.2.2. Elaborarea și aplicarea unor instrumente practice și eficiente pentru monitorizarea și raportarea		2021-2024							Consiliul Audiovizualului	

stereotipurilor negative și instigării la ură în spațiul mediatic	Organizarea unor campanii/evenimente educaționale pentru promovarea toleranței și a respectului pentru diversitate	2021-2024						Consiliul Audiovizualul ui MECC ARI		
--	--	-----------	--	--	--	--	--	---	--	--